

การแปลตัวเลขในการล่ามการประชุมไทย-อังกฤษ Interpreting Numbers in Thai-English Conference Interpreting

ศศิ จันทร์ประพันธ์

บทคัดย่อ

การล่าม หมายถึง การฟังต้นฉบับในภาษาต้นทางและแปลเป็นภาษาปลายทางโดยพูดคำแปลเพื่อให้ผู้ที่ไม่สามารถเข้าใจภาษาต้นทางเข้าร่วมในการสื่อสารได้ การล่ามที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันแบ่งออกเป็น การล่ามแบบพูดตาม (consecutive Interpretation) และการล่ามแบบพูดพร้อม (simultaneous Interpretation) โดยในการล่ามแบบพูดตามล่ามจะพูดคำแปลเมื่อผู้พูดต้นฉบับเว้นช่วงให้ และในการล่ามแบบพูดพร้อมล่ามจะพูดคำแปลไปพร้อม ๆ กับที่ผู้พูดต้นฉบับพูด ซึ่งจะมีระยะทิ้งช่วง (décalage) ที่ล่ามจะพูดคำแปลไล่ตามเนื้อหาที่ผู้พูดต้นฉบับได้พูดออกมา การล่ามที่ใช้ในการประชุมมักเป็นการล่ามแบบพูดพร้อมเพราะมีความสะดวกที่ประหยัดเวลาและสามารถแปลภาษาต้นทางออกเป็นภาษาปลายทางหลาย ๆ ภาษาได้ในเวลาเดียวกันผ่านเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับการล่ามแบบพูดพร้อมที่จะนำเสียงของล่ามไปเข้าหูฟังของผู้ใช้บริการ โดยผู้ให้บริการสามารถเลือกภาษาปลายทางที่ตนต้องการฟังผ่านช่อง (channel) ที่หูฟัง การล่ามแบบพูดพร้อมเป็นการแปลที่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและเป็นการแปลที่ล่ามจำเป็นต้องใช้สมรรถนะหลายอย่างในเวลาเดียวกัน การแปลต้นฉบับที่มีความซับซ้อนซึ่งต้องวิเคราะห์หลายชั้นตอนจึงจะสามารถเข้าถึงความหมายได้ เช่น การแปลรูปประโยคที่มีความซับซ้อนหรือการแปลตัวเลข จึงเป็นปัญหาใหญ่สำหรับล่าม บทความนี้จะวิเคราะห์เหตุของปัญหาดังกล่าวในบริบทของการล่ามพูดพร้อมไทย-อังกฤษและเสนอแนวทางในการแก้ไขเพื่อให้ผู้เรียนวิชาล่ามและผู้ประกอบวิชาชีพล่ามสามารถนำไปปฏิบัติใช้ในการเรียนและการทำงานของตนได้

คำสำคัญ: การล่ามแบบพูดพร้อม การล่ามการประชุม การล่ามตัวเลข

Abstract

Interpretation refers to the act of listening to a source language message and translating it orally into a target language allowing those without source language comprehension to participate in the communicative event. Present forms of interpreting include the consecutive and simultaneous modes. In consecutive interpreting, the interpreter produces an oral translation when the speaker pauses for him to do so, but in simultaneous interpreting, the interpreter and speaker both speak at the same time with a small time gap (décalage) between the production of the message by the speaker and its rendition in the target language by the interpreter. Since simultaneous interpreting allows for more convenience in that it is not as time consuming as consecutive interpreting, and the rendition can be made in many target languages at the same time, most conferences requiring

interpretation that utilizes the simultaneous form where electronic simultaneous interpreting equipment carries the voices of the interpreters to the headsets of the clients who listen to the target language of their choice through the channels provided. Due to time constraints in simultaneous interpretation, the interpreter is required to employ many capabilities at the same time, he is faced with difficulties when having to interpret complex source messages such as those with complex sentence structures or numbers. This paper will analyze the causes of this problem and propose strategies to deal with it in the Thai-English simultaneous interpreting context in order to provide interpreting students, and practicing interpreters, with possible solutions.

Keywords: simultaneous interpreting, conference interpreting, interpreting numbers, translation studies

1. บทนำ

การล่ามคือ การแปลคำพูดของฝ่ายหนึ่งให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจด้วยวาจา (บุญชู ตันติรัตน์สุนทร, 2552, น. 22) เป็นการแปลชนิดหนึ่งที่มีรูปแบบและเงื่อนไขทางเวลาแตกต่างไปจากการแปลเอกสารหรือการแปลด้วยวิธีเขียน การล่ามคือ การแปลที่ผู้แปลมีโอกาสแปลได้ครั้งเดียวจากการฟังต้นฉบับเพียงครั้งเดียว (Pöchhacker, 2016, p. 11) เมื่อผู้พูดต้นฉบับได้เปล่งคำพูดออกมาแล้วคำพูดนั้นจะเลือนหายไป (บุษบา บรรจงมณี, 2549, น. 18) ปัจจุบันมีการล่ามในหลากหลายรูปแบบและสถานการณ์ เช่น ในการเดินทางหรือติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อทำธุรกิจอาจมีการล่ามประสานงาน (liaison interpreting) ซึ่งมักเป็นการล่ามแบบพูดตาม (consecutive interpreting) ในการประชุมที่ผู้เข้าร่วมประชุมเป็นคนหลายชาติหลายภาษาอาจมีการล่ามการประชุม (conference interpreting) ที่เอื้อให้ผู้ร่วมประชุมสามารถมีปฏิสัมพันธ์กันได้แบบไร้รอยต่อแม้ต่างคนจะต่างพูดภาษาของตนเองก็ตาม รูปแบบการล่ามที่นิยมใช้ในการประชุมขนาดใหญ่คือ การล่ามแบบพูดพร้อม (simultaneous interpreting) โดยล่ามจะพูดคำแปลไปพร้อมกับที่ผู้พูดพูดข้อความของตนและมีอุปกรณ์ชุดหูฟังสำหรับผู้ฟังสวมเพื่อรับฟังคำแปล ข้อดีของการล่ามแบบพูดพร้อมคือ ประหยัดเวลาและสามารถเสนอความคิดเห็นได้อย่างไม่ขาดตอนเนื่องจากผู้พูดไม่ต้องเว้นช่วงเพื่อให้ล่ามพูดคำแปลเหมือนในการล่ามแบบพูดตาม ในการประชุมหนึ่งครั้งสามารถมีการล่ามออกไปได้ในหลายภาษาพร้อมกัน โดยผู้ฟังสามารถเลือกภาษาที่ตนต้องการฟังได้จากปุ่มเลือกช่องสัญญาณที่ชุดหูฟังของตน ในบริบทของการล่ามการประชุมไทย-อังกฤษมีการแปลทั้งจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ การล่ามแบบพูดพร้อมเป็นการล่ามที่ต้องใช้สมรรถนะหลาย